

М.Г.Сереженко
У вінок Кобзареві

Кролевець належить до небагатьох українських міст, які за своє коротке життя і недовге перебування в Україні в зрілому віці відвідав Тарас Григорович Шевченко. Вірогідно, що проїздом у Кролевець він був кілька разів.

Напровесні 1945 року молодий випускник Петербурзької академії мистецтв, сповнений широких планів і райдужних надій, Шевченко приїхав на Україну. Наприкінці квітня він прибув у Кролевець і зробив тут першу тривалу зупинку. Місцевий повітовий лікар Ф.П.Рудзинський упросив його намалювати портрет свого сина. Шевченко погодився, бо мав обмаль коштів для подорожей. Наприкінці квітня – на початку травня в будинку Рудзинського в кілька сеансів він написав портрет Йосипа Федоровича Рудзинського, який експонується нині в Київському Державному музеї Українського мистецтва. Зберігся у Кролевець і будинок, у якому зупинявся великий український поет.

Вдруге Т.Г.Шевченко зміг побувати в Кролевець лише через чотирнадцять років, під час третьої і останньої подорожі на Україну. Фізично надломлений тяжким засланням, жахливими умовами солдатчини, він хотів поселитися на Україні, завести сім'ю, тут жити і працювати. Та для царського уряду Шевченко на Україні був надто небезпечним. Тому, надавши йому дозвіл виїхати на Україну, жандарми встановили за ним пильний таємний нагляд. По доносу дворянина Н.Парчевського Шевченко влітку 1859 року був заарештований і, після короткого ув'язнення в Києві, йому запропонували негайно покинути Україну.

По дорозі до Петербурга поет зупинявся у знайомих. В селі Гирівці (нині с. Шевченкове) на Конотопщині він відвідав А.О.Лазаревську – матір своїх добрих приятелів братів Лазаревських. У супроводі Федора та Івана Лазаревських Шевченко 25 серпня прибув у Кролевець, де за чиновником Огієвським була їх сестра Глафіра. В її гостинній хаті провів поет останню ніч на Україні милій. Вранці вирушив у далеку дорогу. А кролевецький городничий уже доносив чернігівському губернатору, що академік Шевченко зупинявся в Кролевець і пробув там 11 годин. Через півроку, в ніч з 4 на 5 травня 1861 року, на подвір'ї Огієвських знайшла притулок труна з тілом Т.Г.Шевченка, коли прах Великого Кобзаря перевозили із Петербурга в Канів.

Перебування великого поета в Кролевець залишило глибокий слід у народній пам'яті. Трудящі оспівували його у піснях, народних переказах, легендах, у виробках народних умільців. Місцеві автори відобразили перебування Т.Г.Шевченка в Кролевець у своїх художніх творах: Панас Кочура у оповіданні «Остання подорож», Василь Сухомлин у поемах «Остання ніч» і «Тарасові рушники», кобзар Іван Іванченко в думі «Це було в Кролевець». Опубліковані в республіканських журналах і збірниках, ці твори дістали загальне визнання.

У вінок Кобзареві, у вінок всесвітньої слави великого сина українського народу кролевчан вплітають і свій скромний доробок.

З книги: **Тарас Шевченко і Сумщина.** : Зб.: Суми: Ред.-вид. відділ облуправління по пресі, 1993. – 104 с.